

LET
20

Pijučnik

Glasilo Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergijo Golnik
September 2021 ISSN 1580-7223

21/3

POGOVOR:

prof. dr. Jana Hrabar Furlan

V VRTINCU: Kako smo obeležili sto let

Moje golniško leto

STROKOVNI MOZAIK: Psihološka
podpora zaposlenim

Zdravstvene storitve brez napotnice

Klinika Golnik je specializirana za diagnostiko in zdravljenje pljučnih bolezni, alergij in drugih internističnih bolezni. Poleg storitev javnega zdravstva v kliniki opravljamo tudi zdravstvene storitve brez napotnice na številnih poročjih, vrhunsko diagnostiko in program preventivnih specialističnih pregledov.

V sodobno opremljenih ambulantah in laboratorijih Klinike Golnik delajo vrhunski strokovnjaki, ki obvladajo diagnostiko in zdravljenje, se nenehno izobražujejo in sodelujejo v raziskovalno-izobraževalni dejavnosti.

Izbirate lahko med paketnimi preventivnimi pregledi, posameznimi pregledi zaradi določene bolezni ali določenimi preiskavami.

Pulmologija: diagnostika kašlja, težkega dihanja, drugo mnenje o diagnozah, kot je astma ipd., preiskave delovanja pljuč (diagnostiko astme lahko izvajamo že pri petletnih otrocih), globinsko slikanje pljuč (CT), preiskave pljučnega raka, poklicne bolezni pljuč, redke pljučne bolezni (cistična fibroza, sarkoidoza, intersticijske pljučne bolezni), motnje dihanja med spanjem (diagnostika in zdravljenje).

Alergologija: kožni vbodni testi v ambulanti in provokacijski testi na bolniškem oddelku (cvetni prah, hišni prah, piki žuželk, hrana in zdravila), koprivnica ali urtikarija, drugo mnenje.

Endoskopija: gastrokopija, kolonoskopija, bronhoskopija (lahko z uporabo sedacije).

Kardiologija: ultrazvok srca, 24-urni EKG (Holter), 24-urno merjenje krvnega tlaka, obremenilno testiranje, ultrazvok vratnih žil.

Preventivna pregleda:

- osnovni – preiskave krvi in urina, EKG, rentgenska slika pljuč, meritev pljučne funkcije, test alergije in tumorski markerji;
- celoviti – poleg osnovnega vključuje še ultrazvočni pregled srca, vratnih arterij in trebuha, obremenitveno testiranje in merjenje kostne gostote.

Storitev brez napotnice v celoti plačate sami.

Za pregled ali zdravljenje brez napotnice nam pišite na e-naslov breznapotnice@klinika-golnik.si ali pokličite na številko **04/256 95 60**.

Klinika je bolnikom prijazna tudi po udobnosti namestitve. Če prihajate od daleč, vam lahko zagotovimo bivanje v bližini klinike. Rezervacijo uredite pri **Majdi Pušavec** na e-naslovu majda.pusavec@klinika-golnik.si ali pokličite na številko **04/256 91 19**.

cenik zdravstvenih storitev, podrobnejše informacije in zloženke so objavljeni na spletni strani www.klinika-golnik.si v zavihku **zdravstvene storitve brez napotnice**.

Iz govora na praznovanju stoletnice Klinike Golnik

100 let je doba daljšega človeškega življenja, vendar se je svet v tem času povsem spremenil. Kliniko so odprli po veliki vojni in izteku največje znane pandemije za potrebe tuberkuloznih bolnikov. Takrat je bila tuberkuloza bolezen z visoko stopnjo smrtnosti, brez učinkovitih zdravil, predani zdravniki in redovnice pa so pri delu tvegali svoje zdravje in življenje. Prvi rentgenski aparat je bil na voljo šele po nekaj letih, ko so v neelektrificirano Vurnikovo stavbo namestili električni agregat. Že po desetih letih je bila ustanova po zaslugi izrednega strokovnega napredka zagnanih posameznikov vodilna tuberkulozna bolnišnica v širši regiji, ki je pomembno prispevala k zaježitvi in obvladovanju epidemije tuberkuloze.

V petdesetih letih se je zgodilo nepredstavljivo – s pomočjo antibiotikov je tuberkuloza postala ozdravljiva, kar bi bilo danes primerljivo z iznajdbo zdravil, ki bi ozdravile raka. Klinika se je v naslednjih desetletjih razvila na vseh področjih boleznih dihal, alergije in zagrizla v eno zadnjih ugank človekove fiziologije – spanje in motnje dihanja v spanju.

Naš pogled pa je obrnjen naprej, v prihodnost. Klinika nosi prijazen in človeški obraz, ra razpolaga s tehnologijami in pripomočki, o katerih naši ustanovitelji niti sanjali niso. Preiskave na ravni genov, sekvenciranje, laserske tehnike, izpopolnjene radiološke metode, najsodobnejša funkcionalna in invazivna diagnostika, ki jo opravljamo brez bolečin, so magnet za učence in predavatelje, ki prihajajo vse od Kenije na jugu do Finske na severu, od Rusije na vzhodu do Portugalske na zahodu. Med strokovnimi prispevki in objavami smo v samem vrhu med

slovenskimi bolnišnicami in raziskovalnimi inštitucijami, naši zdravniki predavajo na vodilnih evropskih in svetovnih kongresih. Oblikujemo nove inovativne pristope in smo pri svojem delu ekonomični, saj Klinika Golnik nikoli ne beleži finančne izgube ob koncu leta, medtem ko presega dogovorjen obseg dela.

Ko odpiramo naslednjih sto let, smo samozavestni in željni razvijati naš zdravstveni, raziskovalni in pedagoški potencial v dobrobit bolnikov in strokovni izziv zaposlenih. Sloveniji lahko veliko ponudimo in to tudi sproti dokazujemo, ko aktivno in tvorno posegamo v trenutno zdravstveno problematiko, hkrati pa smo tudi organizacijsko model uspešne specializirane bolnišnice. Ta skupek znanja, volje in srčnosti je treba negovati in veselji smo, da nam naš ustanovitelj – Ministrstvo za zdravje stoji ob strani in z nami načrtuje nov, sodoben objekt, ki nam bo iz dotrajanih, potresno nevarnih stavb omogočil štart v novo stoletje. Projekt je nacionalnega pomena, saj vsebuje sodoben laboratorij za tuberkulozo, ki ga Slovenija kot edina država v regiji še nima, in izolacijske oddelke, vključno z intenzivnim, ki bodo omogočali varno in humano delo z bolniki z nalezljivimi respiratornimi boleznimi in rezistentnimi klicami.

Po stotih letih tako ne stojimo na prelomnici – stojimo na pragu nove, čudovite dobe za Kliniko Golnik in vse tiste, ki potrebujejo njeno pomoč. In vsi vi, ki vas danes pozdravljam in vas občudujem, ste s svojim preteklim in bodočim prispevkom junaki najhumanejšega, kar človeštvo v sebi premore.

ALEŠ ROZMAN

Vsebina

Uvodnik	1	Pogovor	15
Iz govora na praznovanju stoletnice Klinike Golnik		Prof. dr. Jana Hrabar Furlan, starosta alergologije na Slovenskem	
V vrtincu	3	Strokovni mozaik	19
Kako smo obeležili sto let • Golniški simpozij 2021 – program ob 100. obletnici Klinike Golnik • Varno pri delu z gesli • Moje golniško leto • Predstavitev člankov		Starši smo, kaj pa zdaj? • Psihološka podpora zaposlenim na Kliniki Golnik • Revizija	
Golnik smo ljudje	10	Drobtinice	22
Novi obrazi • Napredovanja in dosežki		Predstavljamo knjigo Elene Pečarič: Svoboda dihanja • Knjižni namig: Smo dojemljivi za branje? • Novosti v knjižnici • Knjižnične novice	
100 let	11		
Golnik med letoma 1970 in 1998			

Glavna urednica: Jana Bogdanovski
Odgovorni urednik: Aleš Rozman **Uredniški odbor:** Anja Blažun, Rok Cesar, Barbara Jenko, Nina Karakaš, Anja Simonič, Janez Toni, Romana Vantur, Katja Vrankar, Judita Žalik, Maša Žugelj **Oblikovanje:** Maja Rebov **Lektoriranje:** Metka Bartol **Tisk:** Tiskarna Koštomaj d. o. o. **Naslov uredništva:** Klinika Golnik, Golnik 36, 4204 Golnik, **E-naslov:** pljučník@klinika-golnik.si **Naklada:** 700 izvodov, issn 1580-7223, spletna izdaja issn 2463-9311. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov dovoljen samo s pisnim privoljenjem. **Naslovnica:** Fotografijo na naslovnici je posnel Antonijo Bijelič.

100 | Univerzitetna
Klinika Golnik

Kako smo obeležili sto let

Strnjen pregled dogodkov ob stoti obletnici
Klinike Golnik v besedi in slikah

Jubilejno leto 2021 smo na kliniki začeli zelo covidno obarvano in glede praznovanja stotega rojstnega dne klinike ni kazalo prav nič obetavno. A življenje gre naprej in sto let ni kar tako. Odločeni smo bili, da kakorkoli že bo, nekako bomo obeležili ugledno obletnico, ker si to predvsem zaposleni in nekdanji zaposleni zaslužimo.

Začeli smo z majhnimi koraki in najprej **prenovili logotip**, mu dodali številko 100, z njim okrasili predloge uradnih dokumentov in pripravili štampljke. Potem smo tuhtali o aktivnostih, ki bi jih bilo sploh mogoče izpeljati v zaostrenih epidemioloških razmerah. Vse je nekako viselo v zraku, razmišljali smo, sestankovali in načrtovali, a nihče ni vedel, ali bomo dogodke lahko izvedli. In tako smo tudi nadaljevali z majhnimi koraki.

Maja smo najprej očistili in **uredili park**. Na prenovljenih klopih v zgornjem delu parka smo vse nekdanje direktorje počastili s spominskimi ploščicami, ki smo jih namestili na klopi okrog fontane, in vsakemu pripisali še lepo misel. Obiskovalci parka napise z zanimanjem preberejo.

Poletje smo začetek junija otvorili s prenovljeno zgornjo **fontano**. Očiščena in na novo pobarvana privablja poglede bolnikov, obiskovalcev in sprehajalcev. Sredi meseca so vrtnarji iz podjetja Rošca še malo ozaljšali **park in okolico**: v čast golniške stoletnice so iz cvetic na gredici ob upravi oblikovali napis GOLNIK 100, na gredi sredi parka pa golniški znak.

Po krajšem oddihu smo konec julija, natančneje od 28. 7. do 14. 8., na Slovenskem trgu v Kranju na ogled postavili **razstavo 100 let Golnika** z dvajsetimi panoji, na katerih je predstavljena razgibana pot naše ustanove. Razstava se je med 31. avgustom in 8. septembrom preselila v Ljubljano, v času, ko boste brali ta Pljučnik, pa bo že na poti domov na Golnik, kjer bo postavljena na ogled v parku. Vsebino smo pripravili na kliniki, oblikovalec in producent razstave pa je bil Teater d.o.o. iz Ljubljane.

Poletje je bilo epidemiološko gledano bolj sproščeno, a že sredi avgusta se je stanje začelo slabšati. Trdno odločeni, da vendarle izpeljemo **slavnostni dogodek**, smo poleti v sodelovanju z ljubljanskim Teatrom pripravljali prireditev s slavni nastopajočimi in ugledni povabljeni. V negotovih časih, ko so se ukrepi tedensko spreminjali in je krožilo morje »resnic« in napovedi o covidu, smo z velikimi napori (vse je bilo narejeno v zadnjem trenutku) pripravili dogodek in ga 8. septembra uspešno izpeljali. Častitljivo obletnico smo proslavili s čudovito prireditvijo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma, z upoštevanjem vseh predpisanih varnostnih ukrepov. Bilo je izredno prijetno in izkazalo se je, da je mogoče uživati v predstavi kljub zaščitni maski, pregledu dokazil PCT in previdnemu druženju. Dogodka se je kot častni gost udeležil

predsednik republike Borut Pahor, pred začetkom pa smo lahko pozdravili tudi številne druge ugledne goste, nekdanje zaposlene, bivše sodelavce in seveda sedanje sodelavce z vseh mogočih oddelkov klinike. Program je povezovala Blažka Müller, nastopili pa

so odlični Anja Bukovec, Jaka in Inti Pucihar ter Perpetuum Jazzile, ob katerih smo se dokončno sprostili in pozabili na vse tegobe.

V začetku oktobra bomo okroglo obletnico počastili tudi po strokovni plati, organiziramo namreč spletni **Golniški simpozij**

2021 s štirimi programskimi sklopi, ki bo tudi malo »stoletno« obarvan (več o programu v posebnem prispevku).

Iskrena hvala vsem partnerjem klinike, ki so pripomogli k izvedbi aktivnosti.

ANJA BLAŽUN IN JANA BOGDANOVSKI

Foto: Teater d. o. o., Katja Kodba, Rošca, arhiv Klinike Golnik

Golniški simpozij 2021 – program ob 100. obletnici Klinike Golnik

V sklopu dogodkov ob 100. obletnici Klinike Golnik bo v petek, 8. 10. 2021, potekal spletni dogodek, in sicer je to Golniški simpozij, na katerem se bo s svojimi prispevki predstavilo dvajset predavateljev.

Program nas bo popeljal skozi prvi uvodni sklop, v katerem bosta predsta-

vljena zgodovinski razvoj zdravstvene nege in zagotavljanje kakovosti ter varnosti na Kliniki Golnik, za tem pa še skozi tri tematske sklope, ki najbolj zaznamujejo razvoj stroke na Kliniki Golnik: tuberkuloza, pljučni rak, alergijske bolezni in astma.

Spletnemu dogodku boste lahko sledili preko povezave, ki bo objavljena na spletni strani Klinike Golnik in intranetni strani, osebje zdravstvene nege pa bo za udeležbo prejelo tudi licenčne točke Zbornice – Zveze. Vabljeni k poslušanju!

Golniški simpozij 2021: Program ob 100. obletnici Klinike Golnik (spletni dogodek) Petek, 8. oktober 2021

Sklop: **PREMIŠLJENO IN POGUMNO S TOKOM ČASA**
Registracija udeležencev
8:00—8:10 **Otvoritev simpozija** (doc. dr. Aleš Rozman, dr.med.spec., Katja Vrankar, mag. zdr. nege)
8:10—8:30 **Korak za korakom v zdravstveni negi Klinike Golnik** (Katja Vrankar, mag. zdr. nege)
8:30—8:50 **Razvoj kakovosti in varnosti v Kliniki Golnik** (doc. dr. Saša Kadivec, prof. zdr. vzg.)
8:50—9:00 **Razprava**
9:00—9:15 **Farmacevtska predstavitev**
9:15—9:30 **Odmor**

Sklop: **PLJUČNI RAK—Diagnostika in zdravljenje raka pljuč nekoč in danes**
9:30—9:50 **Diagnostična obravnava bolnikov s pljučnim rakom skozi čas** (doc. dr. Mateja Marc Malovrh, dr. med., spec.)
9:50—10:10 **Bolnik prihaja na diagnostiko raka pljuč na Kliniko Golnik** (Nataša Grahovec, dipl. m. s., Jana Tršan, dipl. m. s. [predava Mariana Paula Rezelj, dipl. m. s.])
10:10—10:30 **Sistemska terapija raka pljuč na Kliniki Golnik skozi čas** (Katja Mohorčič, dr. med., spec.)
10:30—10:50 **Multidisciplinarna obravnava bolnika z rakom pljuč v Enoti za internistično onkologijo Golnik** (Shpresa Sopaj, dipl. m. s.)
10:50—11:10 **Razvoj kirurške zdravstvene nege skozi leta delovanja v Kliniki Golnik** (Kaja Valjavec, dipl.m.s., Monika Mohorč, dipl. m. s.)
11:10—11:30 **Predstavitve kirurških pristopov pri zdravljenju pljučnega raka** (mag. Marko Bitenc, dr. med., spec.)
11:30—11:40 Razprava
11:40—12:00 Farmacevtska predstavitev
12:00—12:40 Odmor

Sklop: **ALERGIJSKE BOLEZNI in ASTMA**
12:40—13:00 **Alergijske bolezni in astma** (asist. Peter Kopač, dr. med., spec.)
13:00—13:20 **Zdravstveno vzgojni vidik alergijskih bolezni skozi čas** (Karmen Perko, dipl. m. s.)
13:20—13:40 **Razvoj specialnega področja zdravstvene nege v alergološki dejavnosti** (Karmen Perko, dipl. m. s.)
13:40—14:00 **Predstavitve MDT obdelave bolnikov s težjo obliko astme** (Maja Zrnič, dipl. m. s.)
14:00—14:20 **»Edukacija pacienta intravenozne samoaplikacije zdravila za zdravljenje hereditarnega angioedema«** (Tea Močnik, mag. zdr. neg., Karmen Perko, dipl. m. s.)
14:20—14:40 **Funkcijska diagnostika pljuč nekoč in danes** (izr. prof. dr. Matjaž Fležar, dr. med., spec.)
14:40—15:00 Razprava
15:00—15:15 farmacevtska predstavitev
15:15—15:30 Odmor

Sklop: **TUBERKULOZA**
15:30—15:50 **100 let obravnave bolnikov s tuberkulozo na Kliniki Golnik** (Petra Svetina, dr. med., spec.)
15:50—16:10 **Zdravstvena nega bolnika s tuberkulozo skozi čas** (Maruša Ahačič, mag. zdr. nege)
16:10—16:30 **Kaj dobrega je prinesel napredek v diagnostiki za TB bolnika?** (dr. Manca Žolnir-Dovč, univ. dipl. biol., spec.)
16:30—16:50 **Kam nas je pripeljala človeška radovednost v preučevanju genoma bacilov TB?** (Sara Truden, mag. mikrobiol.)
16:50—17:00 Razprava
17:00—17:10 Farmacevtska predstavitev
17:10 Zaključek simpozija

opomba uredništva: Program se bo morda še malo spremenil.

Varno pri delu z gesli

Dandanes je naša digitalna identiteta skoraj enako pomembna kot naša osebna izkaznica. V bistvu je zelo podobno, če vam nekdo zlorabi identiteto na spletu ali vam ukrade osebni dokument. Spletnih prevarantov niti ne zanima vsebina vaših komunikacij, ampak jim je pomembnejše, kako izkoristiti vašo identiteto za nadaljnje goljufije, za dostop do vaših bančnih podatkov ... Ker nas gesla spremljajo na vsakem koraku, prijavnih podatkov pa imamo ogromno, je težko imeti pregled nad vsemi oz. si jih je nemogoče zapomniti, zato je dobro, da si ustvarimo nekakšen sistem za upravljanje z gesli.

V nadaljevanju vam želim podati nekaj nasvetov in prikazati dobre primere iz prakse za kreiranje gesel ter vas seznaniti z okvirno politiko za upravljanje gesel.

Pomembno je, da se zavedamo, da je gesla treba skrbno varovati in jih ne smemo posojati, prav tako ne uporabljati enakih za dostopanje do različnih sistemov. Geslo uporabnika sistema je namenjeno samo njegovi uporabi, zato je uporabnik sam odgovoren za vse akcije, ki se zgodijo z uporabo njihove identitete. Uporabniki morajo s svojimi osebnimi gesli ravnati kot s strogo zaupnimi informacijami in jih ne smejo razkrivati oziroma posredovati drugim osebam. Če zaposleni zasledi malomarno ali zlonamerno ravnanje z gesli, mora to takoj sporočiti nadrejenemu. Geslo mora uporabnik spremeniti takoj, če obstaja sum na njegovo razkritje, in o tem obvesti odgovorno osebo za informacijsko varnost.

Priporočljivo je, da uporabniki pri izbiri gesel upoštevajo osnovna varnostna pravila. Geslo ne sme vsebovati besed iz slovarja, imen in priimkov uporabnika ter njegovih družinskih članov, katere koli oblike datuma, imena, oznake ali številke organizacije, zaporednih števil. Začasna gesla je zaposlenim treba pošiljati oziroma izročati na varen način.

Priporočamo:

- da je geslo sestavljeno iz najmanj 8 različnih znakov, od katerih je vsaj eden črka ali simbol,
- da geslo ne vsebuje šumnikov,
- da geslo menjate vsakih 6 mesecev,
- da je 5 zaporednih gesel neponovljivih.

Načela in primeri dobre prakse pravijo:

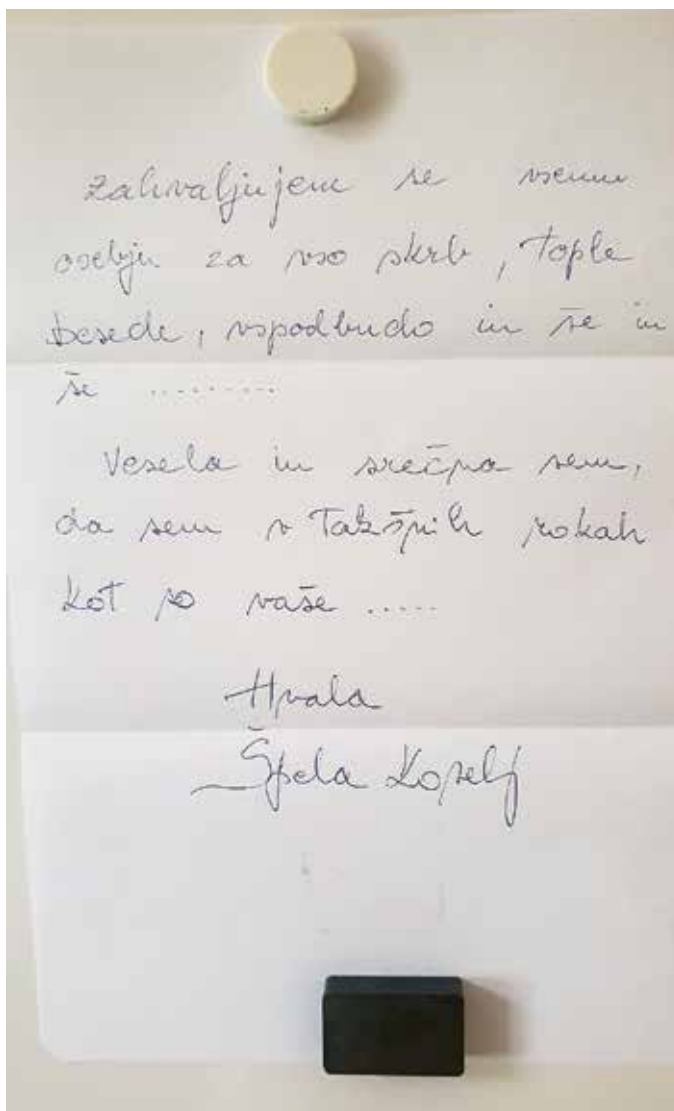
1. Ustvarite si močna gesla.
2. Ne uporabljate povsod enakih gesel.
3. Ne shranjujte zapisanega gesla v bližini svojega računalnika (za shranjevanje lahko uporabite posebne programe za upravljanje z gesli).
4. Uporabljajte geselske fraze – recimo »OblacnaKocka«. Za večjo varnost potem dodate posebne znake in številke.
5. Če so gesla močna in dovolj unikatna, redno menjavanje ni nujno – seveda pod pogojem, da niso bila izpostavljena grožnji v preteklosti.

6. Za gesla ne uporabljamo zaporednih števil, npr. »123456«, ali poimenovanj, kot so npr. »password«, »admin« itn.

Kljub upoštevanju vseh obstoječih navodil in nasvetov še vedno obstaja grožnja, da vam ukradejo geslo, in to je človeški faktor, na katerega vedno ne moremo vplivati. Težavo lahko predstavlja tudi neprevidnost pri branju sumljivih elektronskih sporočil in to, kakšna gesla si izmislimo, kako jih upravljamo in kje vse jih uporabljamo.

Zato bodimo previdni in s pametno glavo »surfajmo« po spletu.

TOMAŽ KNIFIC

Moje golniško leto

Avgusta je brez pompa in fanfar minilo leto dni, odkar sem začel delati na Kliniki Golnik. Ko se zdaj ozrem na preteklo leto, me preplavi mešanica čustev – vztrajna žalost ob misli na množico bolnikov, ki smo jih izgubili med drugim in tretjim valom, začudenje, da se je v enem letu lahko zgodilo tako veliko, a obenem tako malo, in zadovoljstvo z izbrano potjo.

Ko sem v zatišju med prvim in drugim valom začel delati na oddelku 100, si

nisem mogel predstavljati, kaj me čaka čez dober mesec. Počasi sem se navajal na slovenski (in golniški) način dela in čisto vsak dan prepozno vstal iz postelje ter podiral hitrostne rekorde v vožnji po ravnini med Mlako in Tenetišami.

Dober mesec dni po začetku dela na Golniku, ko sem končno usvojil ključna znanja, kot so plevralne punkcije na »Tončiju« v sprejemni ambulanti, preverjanje tedenskega menija v Soviti in izogibanje luknjam na makadamskem

parkirišču, smo že nemočno spremljali rastoče številke v novicah. Kaj kmalu je prišel klic, ki sem ga s strahom pričakoval – začelo se je moje obvezno kroženje iz kovidologije.

V timu s štirimi izkušenimi specialisti sem najprej kot edini specializant, nato pa z nenadomestljivo pomočjo sotrpinke Ane, začel zdraviti na videz neskončne množice obolelih. V sprejemni ambulanti sem zaradi pomanjkanja prostora odklanjal bolnike, ki bi v drugačnih razmerah terjali večtedenske hospitalizacije, na oddelku sem za roko držal bolnike, ki jim celo maska OHIO ni dovedla dovolj kisika v uničena pljuča – bilo je nepopisno grozno. Gledal sem prostovoljce, študente, sestre in kolege, kako izgorevajo in izgubljajo voljo ter potrpljenje drug do drugega, do bolezni in okoliščin. A vseeno smo se izvlekli. Drug drugega smo podpirali in razumeli, skupaj jedli podarjene obroke in se smejali malenkostim, ki so nam polepšale dan.

Nato pa konec decembra luč na koncu tunela – cepivo z več kot 90% učinkovitostjo! Med prvimi sem zavihal rokav in z veseljem preživel noč po cepljenju z vročino in mrzlico. Minimalna cena za normalizacijo življenja, kajne?

Žal zdaj, skoraj devet mesecev po začetku ene največjih cepilnih iniciativ zadnjih petdesetih let, še nismo iz tunela – nekateri so se iz strahu celo obrnili in načrtno korakajo stran od luči. Do njih čutim le sočutje in upam, da se jih virus ogne, prosti čas pa zadnje mesece preživljam tako, da se s kakovostnimi informacijami bojujem proti neznanju, dezinformacijam in strahu, ki je preževal vsako poro naše družbe.

Pa čeprav je bilo zadnje leto vse prej kot lahko in bolj polno padcev kot vzponov, v dobri družbi plezam proti svetlobi in vem, da za prihajajočim valom čakajo sončni dnevi. Eno leto je za menoj, upam na še mnoga v vaši družbi, moje sorodne golniške piške.

MARK KAČAR

foto: osebni arhiv

Predstavitev člankov

Journal of Allergy and Clinical Immunology in Practice. 2021. Published May 04, 2021. Doi: 10.1016/j.jaip.2021.04.045.

Biomarkers of the severity of honeybee sting reactions and the severity and threshold of systemic adverse events during immunotherapy.

Peter Kopač, Adnan Custovic, Mihaela Zidarn, Mira Šilar, Julij Šelb, Nissera Bajrović, Renato Eržen, Mitja Košnik, Peter Korošec.

Piki žuželk, kot so čebele in ose, lahko povzročijo težko, življenje ogrožajočo alergijsko reakcijo. Specifična imunoterapija s strupom žuželke je edini način zdravljenja pacientov, ki so imeli težko anafilaksijo. Med imunoterapijo lahko pride do težkih zapletov, pri nekaterih pacientih je treba zaradi njih imunoterapijo prekiniti. S to študijo smo želeli ugotoviti, ali obstajajo napovedni dejavniki – biomarkerji za težke reakcije po pikih žuželk in za težke zaplete med imunoterapijo. Natančno smo analizirali klinične in imunološke značilnosti ter potek imunoterapije 332 bolnikov, ki so se zdravili v naši ustanovi. Značilnosti bolnikov s težkimi reakcijami smo primerjali s tistimi z blagimi reakcijami. Ugotovili smo, da so težke alergijske reakcije najbolj povezane z značilnostmi mastocitov in bazofilcev, ki jih lahko ovrednotimo z laboratorijskimi testi – bazalna triptaza ter test aktivacije bazofilcev. Ti napovedni dejavniki nam lahko pomagajo v vsakdanji klinični praksi pri odločitvi, kateri pacienti so primerni za zdravljenje z imunoterapijo, ter pri zdravljenju težkih zapletov, ki se lahko pojavijo med imunoterapijo.

PETER KOPAČ

Cancers 2021, 13(10), 2309. Doi: 10.3390/cancers13102309.

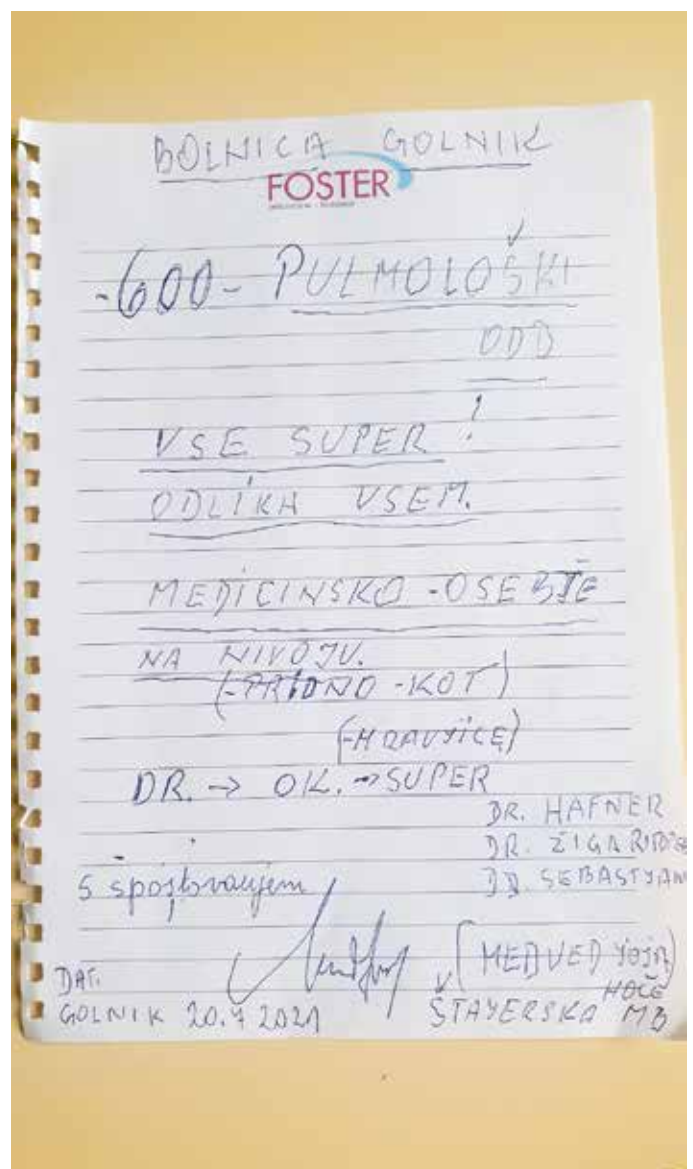
Gene expression levels of the prolyl hydroxylase domain proteins PHD1 and PHD2 but not PHD3 are decreased in primary tumours and correlate with poor prognosis of patients with surgically resected non-small-cell lung cancer.

Ana Koren, Matija Rijavec, Tomaž Krumpeštar, Izidor Kern, Aleksander Sadikov, Tanja Čufer, Peter Korošec

Hipoksija je povezana s slabim preživetjem pri več vrstah raka, vključno z rakom pljuč. Proteini s prolil hidroksilazno domeno (PHD) spadajo v evolucijsko visoko ohranjeno skupino encimov dioksigenaz, ki imajo pomembno vlogo pri zaznavanju kisika v celicah in pri vzdrževanju homeostaze. V raziskavi smo ovrednotili mRNK-izražanje genskih označevalcev PHD1, PHD2 in PHD3 v 60 tumorskih vzorcih bolnikov z operabilnim nedrobnoceličnim rakom pljuč, ga primerjali z izražanjem v normalnem pljučnem tkivu ter ocenili prognostični pomen izražanja za napovedovanje preživetja bolnikov. Naši rezultati so pokazali, da je mRNK-izražanje PHD1 in PHD2 v primarnih tumorjih v primerjavi z normalnim pljučnim tkivom znižano, kar je povezano z večjo velikostjo

tumorja in slabšim preživetjem bolnikov. Izražanje PHD1 in PHD2 medsebojno kolerirata in sovpadata z izražanjem izbranih označevalcev hipoksije. Nasprotno pa nismo našli povezave med izražanjem PHD3 in katerim koli od opazovanih parametrov. Naši rezultati kažejo, da je izguba izražanja PHD1 in PHD2 povezana z razvojem in napredovanjem bolezni, v prihodnjih študijah pa bi bilo potrebno nadaljnje ovrednotenje PHD1 kot molekularnega označevalca za napovedovanje izida bolezni pri bolnikih z nedrobnoceličnim rakom pljuč.

ANA KOREN

Novi obrazi

Urška Kovač

URŠKA KOVAČ

Delovno mesto: diplomirana medicinska sestra na oddelku za intenzivno nego in terapijo

Predem sem prišla/-šel na Golnik, sem delala/-l: samo na Golniku preko študentskega servisa, in sicer na odd. 200 ter v urgentni sprejemni ambulanti.

Moje lastnosti: sem iskrena, poštena, skrbna in vedno iščem priložnosti za nova znanja.

Pri mojem delu me veseli: delo z ljudmi, nudenje pomoči ljudem v stiski, timsko delo in spoznavanje novih stvari.

V prostem času: se rada družim s prijatelji in družino, grem na kakšen izlet ali v hribe, potujem po svetu ter preberem kakšno dobro knjigo.

Ne maram: neiskrenih in paničnih ljudi.

Najljubša hrana, knjiga in film: najljubša hrana so testenine na sto in en način, najljubše so mi knjige pisateljice Camille Läckberg: Čarovnica, Tujka ... (zbirka). Glede najljubšega filma se težko opredelim, zelo rada pa imam kriminalke.

Baterije si napolnim: z gledanjem kakšne dobre serije in branjem knjig, s sprehodi v naravi in na potovanjih.

Tina Fojkar

Življenjsko vodilo: vse se zgodi z razlogom, zato se nasmej, daj glavo pokonci – in vse bo v redu.

TINA FOJKAR

Delovno mesto: diplomirana medicinska sestra na oddelku intenzivno nego in terapijo

Predem sem prišla/-šel na Golnik, sem delala/-l: za šankom.

Moje lastnosti: skoraj vedno vesela, nasmejana, ustrezljiva, rada priskočim na pomoč, trmasta

Pri mojem delu me veseli: razgibano delo, spoznavanje novih obrazov, pomoč in podpora drugim.

V prostem času: jaham, kvačkam, hodim v naravo, se ukvarjam z lovstvom.

Ne maram: hinavščine in prevelikih egov.

Najljubša hrana, knjiga in film: nisem izbirčna.

Baterije si napolnim: v naravi.

Življenjsko vodilo: bo, kar bo.

Napredovanja in dosežki

NINA FRELIH je 21. junija 2021 na Medicinski fakulteti v Ljubljani končala specializacijo in pridobila naziv **specialistka pnevmologije**.

Č E S T I T A M O!

SRLD

1970

Po premagani tuberkulozi se je Golnik usmeril v zdravljenje pljučnih bolezni in delo v interni medicini. Tako so 25. marca 1974 na Golniku uradno odprli Oddelek za intenzivno terapijo in nego na skoraj povsem obnovljenem nekdanjem kirurškem oddelku. Uredili so šest postelj za intenzivno in 16 postelj za polintenzivno terapijo. Leta 1975 je bil v prvi golniški sobi za intenzivno nego speljan kisik prek skupnega voda k vsaki bolniški postelji. Poleg manjših diagnostičnih kirurških posegov so nato v osemdesetih letih izvajali predvsem umetno ventilacijo pri bolnikih s KOPB. Prvotni ventilaciji so se pozneje pridružile mehanske ventilacije in srčno-žilni nadzor.

V tem času so na Golniku spoznavali sprožilne dejavnike astme in veliko truda so posvečali iskanju ustrezne terapije. Za nadaljnje preučevanje astme je bila pomembna ustanovitev alergološkega laboratorija leta 1978. Golniški koncept obravnave astme se je uveljavil tudi v širšem jugoslovanskem prostoru in tako je vse več astmatikov iz takratnih jugoslovanskih republik v drugi polovici osemdesetih let prihajalo na zdravljenje v golniško bolnišnico. Poleg ugotavljanja inhalacijskih alergenov pri astmatikih so začeli diagnosticirati in zdraviti tudi alergijo na pike žuželk ter odkrivati alergijo in intoleranco za zdravila in prehranske alergene.

1980

Republiški inštitut za tuberkulozo Golnik

Bronhoskopija z uporabo togega bronhoskopa v petdesetih letih je bolj spominjala na cirkuško točko požiranja meča kot na medicinski poseg. To je bila za bolnika zelo zahtevna preiskava, ki jo je moral prestati v lokalni anesteziji. Leta 1974 so začeli uporabljati upogljivi bronhoskop, Golnik pa je postal učna baza bodočih bronhoskopistov. Po letu 1984 se je zvrstilo deset intenzivnih tečajev, oddelek pa je uspešno deloval tudi zaradi specialnega endoskopskega znanja medicinskih sester in tehnikov. Dr. Jurij Šorli je pospeševal zaposlovanje mladih strokovnjakov, jih pošiljal na podiplomsko izobraževanje v tujino, posodobil laboratorije in

diagnostično opremo, začel nadzorovati kakovost in povečal pomen zdravstvene nege. Ob 50-letnici je maršal Tito Golnik odlikoval z redom dela z rdečo zvezdo, inštitut pa je prejel tudi nagrado Občine Kranj.

V osemdesetih letih so na Golniku za potrebe pljučnih bolnikov opravljali vse neinvazivne kardiološke funkcijske teste, pozneje pa je naraščajoča kardiološka internistična dejavnost povečala dotok srčnih bolnikov, ki so bili deležni tudi fizioterapije v telovadnici in na prostem.

Direktor inštituta je 1. novembra 1988 postal prof. dr. Jurij Šorli.

1998

V zadnjem desetletju dvajsetega stoletja so bili prenovljeni laboratoriji. V nove in večje prostore se je preselil Laboratorij za klinično imunologijo in molekularno genetiko, Laboratorij za mikobakterije pa je začel kot edina ustanova v državi izvajati testiranje občutljivosti tuberkuloznih mikobakterij

na antituberkulotike prvega in drugega razreda.

V devetdesetih letih je izrazit strokovni razvoj začela doživljati klinična imunologija. V alergologiji in klinični imunologiji je izjemno pomembno skrbno interpretiranje rezultatov laboratorijskih preiskav. Leta 1995 je dr.

Mitja Košnik prevzel strokovno vodenje imunološkega laboratorija. Testirali in uvedli so veliko število novih preiskav, nekatere zamenjali s sodobnejšimi in druge opustili. Rutinske preiskave so avtomatizirali in uvedli več metod v podporo raziskovalni in razvojni dejavnosti v klinični imunologiji.

Golnik med letoma 1970 in 1998

Povzeto po knjigi Tuberkuloza, kuga 19. in 20. stoletja na Slovenskem na primeru sanatorija Golnik, 1921-1998. Za navdih in besedilo se iskreno zahvaljujemo avtorici Zvonki Zupanič Slavec in Jani Furlan.

Konec v prihodnji številki.

Bili smo izgnani, a smo se uspeli vrniti

Prof. dr. Jana Hrabar Furlan,
starosta alergologije na Slovenskem

Dobili sva se v Ljubljani, v neposredni bližini središča prestolnice. Že ko sem odprla vhodna vrata bloka, kjer živi, mi je zaklicala, v katero nadstropje naj pridem. Stopila sem v stanovanje, polno slik, knjig, spominov na splošno. Med pogovorom z njo je ura izgubila kazalce, jaz pa sem malodane samo poslušala. Pogovarjali sva se o njenem otroštvu na Golniku. Prof. dr. Jana Hrabar Furlan je zdravnica s pestro zgodovino, vsaka zgodba predstavlja pomemben košček mozaika njenega življenja. Letos praznuje častitljivih 90 let.

Vaš oče, dr. Tomaž Furlan, je bil zdravnik. Medicina vam je bila tako rekoč položena v zibko?

Res je. Že kot otrok sem ga opazovala med delom. Spominjam se, kako sem pri osmih letih »nadzorovala« vizito zdravnikov iz ležalne lope za paciente, moške, ki je bila v glavni stavbi Klinike Golnik. Dogajanje sem opazovala izza enega drevesa in se čudila njihovem delu. Namreč, nisem vedela, kaj počno. Na čelu vizite je bil takrat dr. Robert Neubauer, takoj za njim moj oče kot njegov asistent, za njima pa so se zvrstili še mlajši zdravniki in pa medicinske sestre.

Medicinske sestre v tistem času niso bile poimenovane tako kot te danes. Kdo so pravzaprav bile?

To so bile častne sestre, delale so kot bolničarke in pomočnice pri ostalih delih na kliniki, kot sta kuhanje in pranje. V tistem času je bil del klinike tudi samostan,

v katerem je bivalo med 70 in 80 sester. In to so bile sestre, ki so pomagale tudi pri oskrbi pacientov.

Tudi vaše življenje je bilo desetletja posvečeno pacientom, vi ste izbrali alergologijo. Zakaj?

Med otroštvom sem imela venomer izpuščaje po telesu, teklo mi je iz nosu, velikokrat sem imela vneta ušesa. Očitno me je to že takrat pritegnilo. (smeh) Sicer pa me je kot zdravnik najbolj imponiral oče.

Medicina mi je bila skozi njegove oči nekaj velikega, kot že rečeno, sem se z njo spoznala zgodaj.

Rodili ste se v prostorih golniškega gradu in tam tudi živeli. Kako se spominjate otroških let?

Kot ste že sami rekli, smo bivali v starem gradu, ki še vedno stoji za kliniko. Za nas otroke je bilo življenje takrat čudovito. Del gradu je bil tudi grajski vrt, kjer smo se lahko igrali, saj nam je bilo prepovedano hoditi v golniški park, v katerem je biologinja

Angela Piskernik posadila in redka drevesa. V parku so se dnevno sprehajali pacienti s tuberkulozo, kar je bil

razlog, da smo morali prostor za igro poiskati drugje. Strah, da bi se tudi mi okužili, je bil vselej prisoten. Še vedno se spomnim trenutka, ko sem s svojo punčko in lončki, igračkami, ki sem jih venomer nosila s seboj, na skrivaj odšla v park do ene izmed klopi, kjer sem se usedla in gledala okoli. Na sosednji klopi je sedela lepo urejena gospa, sicer pacientka mojega očeta, ki ni in ni odmaknila pogleda od mene. Začeli sva se pogovar-

Zvečer smo morali biti ob osmih v postelji. Oče je bil avtoritativen.

Na otvoritvi ljubljanske pulmološke ambulate leta 1988

S kolegico prof. dr. Emo Mušič

jati. Nato pa so meseci minevali in prišel je praznični decembrski čas, ko mi je za darilo ravno ona prinesla majhen šivalni strojček, s katerim sem nato svojim punčkam šivala oblekice.

Ali ste imeli na Golniku organizirano varstvo za vas, najmlajše?

Za nas so veliko skrbele že omenjene častne sestre oz. največ časa smo preživeli s sestro prednico, predstojnico samostana. Lahko bi rekli, da smo imeli svoj vrtec, čeprav se tisto varstvo takrat ni smatralo kot vrtec. Sestre so nas, poleg naših staršev, vzgajale in poučevale. Tega nismo bili deležni le otroci zdravnikov, temveč tudi uradnikov. Ob večjih praznikih smo uprizarjali igre oz. predstave, tudi za božič. Ker smo se tako dobro odrezali, smo bili počaščeni z veliko pojedino, ki so jo za nas pripravile sestre. Najbolj smo se razveselili sladkih dobrot.

Ni pa bilo veliko družin, ki so tako kot vi bivale zraven klinike.

Res je. Niso bili vsi zdravniki in uradniki poročeni, niso imeli otrok. Ne spominjam pa se, koliko nas je bilo tam bivajočih družin, otrok je bilo vsekakor kar nekaj. Naši otroški dnevi so bili bolj ali manj enolični, a zato nič manj razburljivi. Ob nedeljah smo hodili k sveti maši v kapelo sindikalnega doma, ki jo je zasnoval učenec Jožeta Plečnika. Bila je odeta v jesenov les, imela je glavni oltar, dva stranska in lesen kor (dvignjen prostor za pevce, op. a.) s harmonijem, na katerem so pele sestre. Občasno so medse povabile mojega očeta, ki je imel lep tenor. Brat si je zapomnil, da je nekoč neki pacient rekel, da so bila bogoslužja najlepša, ko je pel dr. Furlan.

Golnik ni osamljen kraj, držijo se ga tudi drugi. So kdaj h kliniki hodili otroci od drugod?

Ti otroci so hodili k nedeljskim mašam, tam smo se najbolj pomešali med seboj, predvsem golniški otroci in tisti iz Seničnega.

Kako je potekal vaš otroški dan?

Ko še nismo hodili v šolo, smo lahko spali malo dlje, sicer pa je bilo treba vstati zelo zgodaj. Hodili smo peš v tri ali štiri kilometre oddaljeno šolo v Goriče. Vse je bilo prirejeno hoji v šolo in iz nje. Zvečer smo morali biti ob osmih v postelji. Spomnim se, kako je oče na plano potegnil tisto okroglo žepno uro in rekel: »Osmik! Treba je iti spat!« Osem je bila naša ura za spanje. Bil je avtoritativen. Enkrat je brata kaznoval s klofarjem, ker ni ubogal. Tudi mene je enkrat enako doletelo, ker sva z bratom nekaj zakurila na grajskem podstrešju. Res ne bi bilo dobro, če bi vse skupaj zgorelo.

Že prej ste omenili brata. Ali sta bila edina otroka v družini?

Bili smo trije, imela sem njega, ki je bil starejši, in mlajšo sestro. Tako na Golniku kot pozneje v Sremu smo živeli skupaj z mamo in očetom.

Sta se tudi onadva navzela medicine?

Samo sestra, ki je bila medicinska sestra, že pokojni brat pa je zašel v ekonomske vode. Naj še povem, da je mama delala na Golniku kot knjižničarka, dokončano je imela meščansko šolo, ki je bila ena izmed ljudskih šol, po katerih si pridobil poklicno izobrazbo.

Koliko časa ste bivali na Golniku?

Rojena sem bila leta 1931, prvo obdobje našega golniškega življenja je trajalo deset let, ko so Jugoslavijo leta 1941

zasedli Nemci in našo družino izgnali na Hrvaško. Odšli smo v Srem, na Fruško goro, kjer je oče prevzel vodenje sanatorija za tuberkulozo na Iriškem Vencu. Očeta so tam sprejeli s široko odprtimi rokami, tudi zaradi tega, ker je prišel k njim nekdo z Golnika, ki ima znanje o tuberkulozi v malem prstu. V Sremu smo živeli štiri leta, nato pa smo se vrnili na Golnik.

Imate veliko takšnih in drugačnih spominov na golniško življenje. Vam je bilo kdaj res težko?

Ko smo se leta 1945 vrnili na Golnik, so nas ponovno sprejele sestre, prve tedne smo bivali pri njih. Bile so ljubeznive kot vedno. Kmalu pa se je v meni naselila žalost, namreč med letoma 1946 in 1948 jih je komunistična partija čez noč izgnala, ne samo z Golnika, ampak iz države. Odšle so v Beograd in Črno Goro, kjer so bile lepo sprejete. Takrat mi je bilo zelo hudo. Vsa ta dejanja so bila skregana z umom. Sva jih pa z očetom čez slabih deset let obiskala tako v srbski prestolnici kot v Črni gori. Hudo pa mi je bilo to gledati. Oziroma videti umirajoče ljudi. Spomin mi seže do trenutka, bila sem stara okoli deset let, ko so skozi glavni vhod klinike na nosilih prinesli umirajočega bolnika. Dogajanje sem opazovala s škarpe grajskega vrta. Spominjam se njegovih velikih, žalostnih oči, ki so me opazile. Oče mi je pozneje povedal, da so ga odpeljali domov umret, ker ni imel možnosti preživetja. V mojih otroških letih so te paciente zdravili s svežim zrakom, ki je prihajal z

gora, prehrano in rednimi sprehodi, zato pa tudi nismo smeli v park, saj so bili pacienti veliko zunaj.

Očeta ste imeli zelo radi. Koliko časa pa si je lahko v času svojega golniškega dela vzel časa za družino in zase?

Spomnim se, da si ga je vzel tako za nas kot tudi v svoj dobrobit. Oče je veliko delal z rentgenom, bil je zelo slabo zaščiten. Ko je prihajal domov in je še sijalo sonce, je rekel, da se gre najprej malo sončit. Bal se je jetičnega bacila. Zadnje obdobje, to je bilo, ko smo prišli iz Srema, smo bivali v Vili Triglav, pred katero se je ulegel z namenom izboljšati si imunološko stanje. Žal nas je zapustil prekmalu, star je bil 58 let. Imel je raka na želodcu in prepričana sem, da je bilo za njegov nastanek krivo rentgensko sevanje. Zaradi tega mi je še zdaj hudo. Kljub vsemu sem po njegovi smrti leta 1960 na Golniku bivala še naslednjih osem let.

Navsezadnje je bil oče tudi vaš idol.

Bil je delovna in bistra oseba, klasično gimnazijo je končal z odliko, znal je prevajati iz grščine v latinščino. Bil je izredno filozofsko usmerjen. V času moje poklicne poti mi je zelo manjkal, pogrešala sem njegove nasvete, pogovore z njim. Le kaj lepega bi še vse lahko doživela skupaj? Zagotovo veliko.

BARBARA JENKO

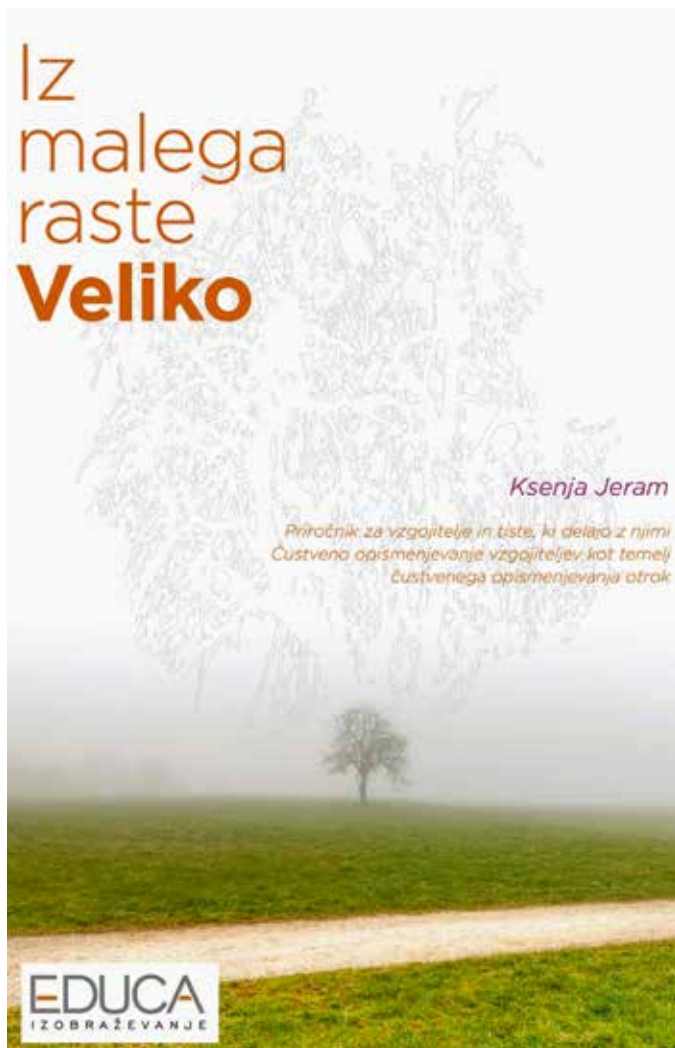
Starši smo, kaj pa zdaj?

Na svetovni dan knjige, to je 23. aprila, je letos izšel priročnik za vzgojitelje in tiste, ki delajo z njimi, z naslovom »Iz malega raste veliko« (Čustveno opismenjevanje vzgojiteljev kot temelj čustvenega opismenjevanja otrok), avtorice Ksenje Jeram. Priročnik je v prvi vrsti namenjen vzgojiteljem, ker pa smo najpomembnejši vzgojitelji svojih otrok prav starši, je priročnik namenjen tudi staršem.

V prvih letih otrokovega življenja je razvoj možganov zelo intenziven. Otrok predvsem do tretjega leta starosti stvari, ki se dogajajo okrog njega, zaznava celostno, vsa naenkrat, kar pomeni, da hkrati zazna vzdušje v prostoru, pa tudi to, kar se okrog njega dogaja. Ker je v tem času, vsaj do drugega leta starosti, v predverbalni fazi, se vsebine, kot jih doživlja, vpišejo v nezavedno. Nezavedne vsebine pa lahko vodijo naša življenja, ne da bi se mi tega zavedali. Poleg prej naštetega otrok ponotranji psihično podobo svojih staršev in v odraslem življenju bodisi ravna s sabo ali z drugimi na način, kot je doživel, da je z njim ravnal vsak od staršev, kot je doživel, da je vsak od staršev ravnal s sabo, ter kot je doživel, da sta starša ravnala drug z drugim. Lahko pa doživlja, da tako ravnajo z njim drugi ljudje. V kolikor je bilo ravnanje z otrokom dovolj dobro, bo ta lahko razvil zdravo samopodobo, če pa je v času razvoja prišlo do zapletov, se bo otrok prisiljen srečevati s težjimi notranjimi vsebinami, ki jih bo sicer ob pomoči strokovnjakov kot odrasel lahko predelal, vendar pa je to kar dolg in boleč proces. Otrokom bo v veliko pomoč, če se bodo že kot majhni učili zaznati, prepoznati in poimenovati svoja čutenja, saj bodo z izražanjem čutenj dobili možnost, da so slišani, ob čemer se bodo lahko sprosti osvobajali čustvenih pritiskov in razvijali čustveno inteligenco, ki je temelj vseh drugih inteligenc.

Otroci, posebej naši lastni, v nas pogosto odpirajo nepredelane vsebine našega lastnega otroštva. Priročnik nam bo s pomočjo vprašanj, ki so zapisana pod posameznimi poglavji, pomagal, da bomo ob otrocih lahko odkrivali globlje vzgibe svoje vzgoje in čustvovanja. Usmerjal nas bo v to, da bomo do svojih notranjih vsebin sočutni, saj le s sočutjem do sebe in svojih notranjih vsebin odpiramo prostor tudi notranjim vsebinam naših otrok. Poseben prostor v priročniku je namenjen temu, da si ob teoretskih vsebinah zapišemo, kaj nas je nagovorilo, in prostor, v katerega si zabeležimo, na kateri od vsebin bi želeli v času, ki si ga določimo, delati.

Iz primerov iz prakse, ki jih najdemo v priročniku, lahko razberemo način dela z otroki glede na posamezne vidike samopodobe in čustvenega opismenjevanja, v drugem delu knjige pa so na voljo še socialne in druge igre, s katerimi spodbujamo čustveni in socialni razvoj otroka.

Knjigo lahko naročite v reviji Educa: stefan@educaizobrazevanje.si.

Rojstvo otroka najprej odpira mamino telo, pozneje razširja prostor odnosa med partnerjema in vsak od staršev je poklican, da ob otroku raste tudi sam, mama v materinstvu in oče v očetovstvu. Nobeden od teh procesov ni brez bolečin. Ampak otroci in starši smo tega vredni.

KSENJA JERAM

Pišite, fotografirajte, predlagajte!

Uredništvo Pljučnika vabi vse zaposlene k soustvarjanju našega internega časopisa. Prispevke, fotografije in predloge pošljite na pljucnik@klinika-golnik.si.

Stari izvodi Pljučnika ne sodijo v koš ali razrez. Če jih opazite na oddelku, jih, prosimo, odnesite v najbližjo čakalnico. Bolniki in obiskovalci jih radi preberejo.

Psihološka podpora zaposlenim na Kliniki Golnik

Jeseni 2020 smo na pobudo strokovnih vodij Mihaele Zidarn in Katje Vrankar ter ob podpori preostalega vodstva začeli s psihološko podporo zaposlenim na Kliniki Golnik. Poleg individualnih srečanj, ki jih izvajava s kolegico psihologinjo Hano Kodba Čeh, smo na kliniki ponudili tudi skupinsko psihološko podporo.

Izvedli smo skupinska srečanja po več enotah klinike. Rezultat tega so bila posamična srečanja z zaposlenimi v zdravstveni negi na oddelku 600, v kardiološki in urgentni ambulanti ter na kolegiju službe zdravstvene nege in oskrbe. Pripravili smo cikel desetih srečanj s strežnicami in petih srečanj z zaposlenimi v zdravstveni negi na oddelku 700. Na enoti internistične onkologi-

je (EIO) pa so srečanja z zaposlenimi v zdravstveni negi postala tedenska, tako da ob sredah zjutraj na EIO potekajo t. i. psihourice. Od februarja do konca avgusta smo se srečali dvaindvajsetkrat. V spodnjem odstavku sledi podrobnejši opis srečanj.

Kaj počnemo na psihouricah na EIO z zaposlenimi v zdravstveni negi?

S šestimi zaposlenimi se dobivamo v telovadnici klinike. Ta je zelo primerna za skupinska srečavanja, z udobnimi sedeži, kjer res ni težko začeti srečanja z navodili »udobno se namestite«. Temu po navadi sledi sproščanje – ko si poskušamo zamisliti prijeten kraj, kako je videti tam, kako diši itd. Sproščanje tedensko ponavljamo in ga nadgrajujemo. Po sproščanju se s pomočjo vaj (npr. kako bi vas opisali vaši bližnji ipd.), ki so lahko tudi ustvarjalnejše narave (npr. živite se v reporterja in poročanje o svojem bivanju v skupini v zadnji polovici leta). Vaje izvajamo z namenom prebujanja razmišljanja in doživljanja, ki povezana začinijo skupen pogovor.

Teme srečanj določamo skupaj, izhajamo pa iz aktualnih potreb. Doslej smo se pogovarjali o načinih sproščanja, o naših karakternih lastnostih (pozornost, skrbnost, mirnost ipd.), o vlogah, ki jih imamo v življenju (vloga sodelavca, starša, partnerja, mentorja itn.), katere vloge si še želimo živeti, o postavljanju

meja (kako smo si različni v tem, kako jih postavljati, kako jih vzdrževati itn.), kako uvajati spremembe v življenje, pomenu neposrednega sporazumevanja ...

Na naših srečanjih ne deluje čarobna paličica in spremembe se ne zgodijo čez noč. Srečanja so prostor in čas posameznikove rasti in rasti skupine. Proces je pogosto zahteven, sploh ob upoštevanju številnih dejavnikov, venomer se zavedajoč, da gre za delovno okolje.

Zakaj sploh predstavljati psihourice?

Stigmatizacija psihološke podpore je po mojem mnenju povezana z nekoliko mističnimi in neoprijemljivim predstavami o psihološkem delu, kar lahko izhaja iz nepoznavanja. Zato menim, da je pomembno omogočiti vpogled v delo na področju psihološke podpore, tako da si boste lahko tudi tisti, ki niste neposredno vpeti vanj, konkretnije predstavljali, kaj se skriva pod poimenovanjem »psihourice«.

Morda je delovanje redne skupine na EIO lahko pobuda za rojstvo še kakšne skupine, bodisi znotraj enot ali z mešano zasedbo članov, torej zaposlenih na različnih delovnih mestih. Klinika je odprta za tovrstne pobude.

MIŠA BAKAN

Re-vizija

Čas dopusta lahko primerjamo z *detourom* življenja, v katerega radi zavijemo; se okopamo, poležimo, pretečemo, preplezamo, potisnemo stran. V tem času lahko zbledijo podočnjaki.

Dopust je čas odmika, možnost refleksije, re-vizije preteklega časa in postavljanje vizije prihodnjega ob ugodju, ki ga vzbujajo obiski ruralnih ali urbanih pokrajin, v vsakem s svojimi hedonističnimi vložki. Zunaj službenega kolesja lažje uzremo svojo življenjsko pot – smiselno se je poglobiti in jo videti, hkrati pa videti tudi poti bližnjih. Vsak človek je odvisen od drugih, zato je pomembno pripovedovanje, prav tako pomembno je poslušanje. Brez pripovedovanja izgubljam identiteto.

Vsi pripovedujemo, ker smo simbolna bitja: z besedami, fotografijami, glasbo ... Pripovedujemo s prikazovanjem čustveno obarvanih trenutkov – dogodkov, ki se nas dotaknejo. Na tej poti se pojavljajo vrhovi, ki jih dosežemo vsak na svoj način. Pogled nazaj in poznavanje tako svojih kriz kakor užitek vpliva na vizualiziranje prihodnosti. In kakšna naj bo prihodnost? Enaka, boljša, znosnejša, realnejša, z več smisla? Vsakdanje izkušnje ljudi nam govorijo, da si ljudje želijo tudi drugačnega življenja, da pa do njega pogosto ne zmorejo oziroma jim nekaj ali nekdo to onemogoča. Res je, da življenja ne moremo vnaprej določiti oziroma da to pogosto obide naše želje in pričakovanja. Potem smo marsikdaj razočarani, jezni ali žalostni. A pomembno je, da ne odnehamo. Da imamo cilje, a se hkrati lahko prepustimo.

Tako pač je?

Z razmisleki za nazaj in za naprej dajemo na mizo karte, ki jim nismo namenjali pozornosti, jih (ne) gledali in ne videli,

čeprav so tu. Spontane in samodejne misli pogosto onemogočajo kritično presojo, za katero si je pač treba vzeti čas in vanjo vložiti potreben napor. V metaforičnem jeziku te razmisleke lahko opišemo, kot da v dobri koži delamo fine, kdaj boleče zareze v upanju na prepoznavo sledi teh zarez v času, ko morebiti ne bomo zmožni razmisleka, ki je temelj vseh odločitev. Podobno kot pri pripravi vnaprejšnje volje o zdravniški oskrbi.

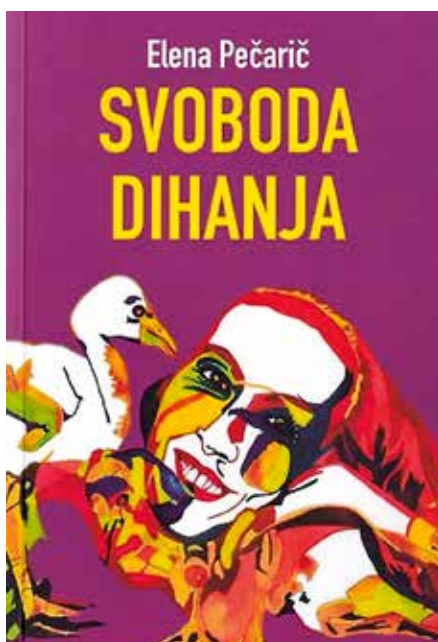
Vse naše smeri pa sestavljajo skupno pot, predstavljene so nam naše skupne krize in užitki. Vizije trenutne skupne prihodnosti so prepredene z naravnimi katastrofami in zbujejo tesnobo, frustracijo. Slišimo pozivanje k spremembam družbenega življenja, naše skupne poti. Razni psihološki mehanizmi nam ob tem kot posameznikom pomagajo ostati v duševnem ravnovesju, da npr. lahko preprosto odmislimo, spregledamo, ne povežemo informacij, ob tem pa še upamo na čudež. Čisto nekaj drugega pa je odpiranje za nove ideje, nove načine razmišljanja, gojenje občutka, da je v zraku nekaj novega.

Naše poti so videti res zelo drobne, nepomembne, vendar sestavljajo skupno cesto. O tem se je treba opominjati, saj smo nagnjeni k spontanim razlagam, ki temeljijo na že ustaljenih vzorcih, trenutnih zaznavah, na »kar vidim, je res« in na »tako pač je«. Za razumevanje in verjetje v tisto, česar ne vidimo, pa je treba vložiti več energije, potrebno je odpiranje za novo, neznano.

Kakšna pa je v vaši vizualizaciji nova skupna prihodnost?

MIŠA BAKAN
HANA KODBA ČEH

Predstavljamo knjigo Elene Pečarič: Svoboda dihanja

Naslovnica knjige *Svoboda dihanja*, ki je na voljo tudi v naši knjižnici. Vtr. E. Pečarič.

Elena Pečarič je diplomirana filozofinja in sociologinja kulture ter strokovna vodja programa Neodvisno življenje hendikepiranih pri YHD (Društvu za teorijo in kulturo hendikepa). Je aktivistka, ki podira tabuje, promovira solidarnost in sodelovanje različnih skupin, osvešča in opozarja na nepravilnosti, ki jih doživljajo invalidi. Nedavno je izdala avtobiografsko delo *Svoboda dihanja*. Filozof Mladen Dolar je o knjigi zapisal: »Ne nemogoči spoj kar najbolj intimne zgodbe, najbolj boleče osebne travme, avtobiografskega razgaljenja, z univerzalnostjo človeškega izkustva.« Knjiga med drugim govori o dogajanju na Golniku izpred 22 let in avtoričinem doživljanju ob tem, saj so ji v naši ustanovi vstavili kanilo (gospa Elena živi s traheostomo). Toplo priporoča, da »... bi knjigo prebrali vsi v

kliniki in tako prepoznali kritične trenutke, ki jih pacienti doživljajo v takih usodnih trenutkih, ter razumeli, kaj je poleg uradne medicinske doktrine pri bolniku prav tako izrednega pomena«. V spodnjem zapisu jo predstavi tudi sama.

»Prednost pa imam pred vsemi znanstveniki in medicinci, ki so to mojo izkušnjo in podobne dogodke sposobni opisovati zgolj in izključno z objektivnim, natančnim, strokovno specializiranim, znanstveno-medicinskim diskurzom oziroma v »svojem« žargonu, ki je vedno isti, izražen vedno na enak način. Vse obrobno se zanemari in izloči kot nebitveno in nepomembno, vse vrednosti se zaokroži, kar štrli ven, moti ali ne sovpa, da se odstrani, dokler se ne dobi, kar se želi, dokler se praksa ali »primer« ne sklada z veljavno teorijo, dokler podoba ne sovpa s predhodno izbrano metodo in izdelanim načrtom. Le spremenjena statistika morda lahko vzbudi dvom, da je interpretacija nekoliko zastarela in da teorija šepa, ker se spotika ob posamezne primere, ki jih ni sposobna zajeti v okvir; da je morda potrebno razširiti polje spoznanja in dopustiti tudi izjeme, ki zahtevajo drugačno razlago. Vendar se zdi, da je mnogokrat veliko lažje upogniti, zlomiti ali stlačiti te izjeme in jih poriniti v okvir kakor podati novo interpretacijo, razviti drugačne koncepte, razširiti polje spoznavnega in spoznavajočega.

Prepričani so in verjamejo, da vedo in povedo vse bistveno, kar je treba vedeti in razumeti o samem dogodku, o mojem stanju ter počutju in storjenih posegih. Tako je vse tisto, kar se mi je zgodilo, vse preživeto, vsa neverjetna izkušnja zreducirana in povzeta v teh nekaj hladnih in suhoparnih stavkih, ki nas seznanjajo z golimi fakti ter nas puščajo nekoliko

začudene in morda, tiste občutljivejše, z naježeno kožo. Svojo razlago in argumentacijo zelo radi podkrepijo s sklicevanjem na »številne najnovejše raziskave, ki dokazujejo /.../ in statistične podatke, ki kažejo /.../«.

Kako patetični so na trenutke, ko nastopajo suvereno s svojo aroganco in samozadostnostjo ter se obnašajo, kot da vedo in razumejo vse, kar je sploh smiselno in koristno razumeti – tako lahko z istim zanosom, brez zadržkov ignorirajo, zanikajo in odmislijo tisto, kar se izmika njihovim tehničnim prijemom, terapijam in obravnavam. Pri tem pogosto prezrejo ali jim preprosto ni mar, da bi imeli, gojili oziroma ohranili tisto najbolj »osnovno« vedenje: posluš in razumevanje drugega ter pogovor z njim – skratka, da bi bili odprti za nove dogodke, izkušnje in predvsem spoznanja. Na srečo, če imamo srečo, pa lahko naletimo tudi na izjeme. Seveda je povsem razumljivo in logično, da se znotraj določene stroke uporablja njej lastni žargon, saj bi bilo smešno pričakovati, na primer, bolj literarno izražanje. Vendar stvar ni več tako naivna in nedolžna, zato bi tudi samoumevna ne smela biti, na neki drugi ravni, na ravni, ko stroka preide meje stroke, meje lastne kompetence in dometa; ko njen diskurz postane prevladujoč, vseprisoten ali celo univerzalen, ko prežema vse pore družbenega življenja. Ne samo, da jih prežema, tudi preoblikuje jih, spreminja »družbenost« samo; postavlja vrednote, črta meje dopustnega in dostojnega ter zapoveduje, kaj je normalno in zdravo – in vsem je dobro znano, da sta prav medicina kot stroka in z njo medicinski diskurz v sodobni razviti družbi (v nerazviti, odsotnost te možnosti) zavzela osrednje mesto.«

ELENA PEČARIČ

Smo dojemljivi za branje?

»Ko sem lahko še bral, sem tako dolgo gledal v besede, dokler v njih nisem videl kamna ali lubja – le besede so morale biti prave. Srce sveta, pisava: skrivnost, kakršna je sicer morda le še kolo ali pogled otroka. Moram spet brati. Branje je čudovita strast, če se v njej skriva strastna želja po razumevanju; nekaj me sili k branju, ker želim razumeti. Ne smeš kar brati po dolgem in počez: za pripoved, za knjigo moraš biti dojemljiv. Si dojemljiv?«

— (odlomek iz knjige *Moje leto v nikogaršnjem zalivu*, P. Handke)

Peter Handke:
MOJE LETO V NIKOGARŠNJEM ZALIVU

Nobelov nagrajenec, izjemni pisatelj Peter Handke, v obsežnem romanu *Moje leto v nikogaršnjem zalivu* prenaša

lastne misli, čutenja, izkušnje in potrebo po preobrazbi na glavnega protagonista, pisatelja Gregorja, ki se za čas ustvarjanja naseli v predmestju Pariza in poimenuje svoj čarobni kotiček Nikogaršnji zaliv. Zakaj je preobrazba nujna, spoznavamo skozi domišljene zgodbe pevca, bralca, slikarja, nenavadne prijateljice, arhitekta in tesarja, duhovnika in pisateljevega sina.

Poetična refleksija narekuje zbranstvo bralca in ni branje za kratek čas; vodi v razmišljanje o medčloveških odnosih, družini, prijateljih, potrpežljivosti, razumevanju, življenju: »Morda za vsakogar še naprej obstaja njegova knjiga življenja. Toda kaj piše v njej? Človek brez idej je še nevarnejši od človeka brez občutka.«

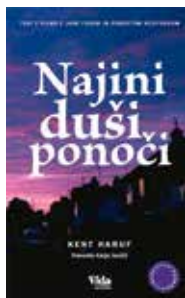
Haruki Murakami:
UBOJ KOMTURJA

prva knjiga in druga knjiga Zanimivo branje vodi po poti samorefleksije znanega portretista, ki to v resnici niti ne želi biti, zato se v trenutku, ko žena

prekine njuno zakonsko zvezo, odpravi v osamo, kjer ob pomoči odštekane

gosedu in mističnega okolja končno izrazi tisto, kar je že leta nosil v sebi. Njegovi portreti niso več realne, natančno izdelane podobe naročnikov. Barvna kompozicija, ki nastaja po notranjem nareku, omogoča naročniku portreta, da se prepozna ali pa tudi ne ... Seveda slikar v osami ni vseskozi čisto sam. Družbo mu delata dve mladi dami, vsaka na svoj način. Občasno se zapelje v dolino, kjer mladini približa umetnost slikanja. Tu in tam ga obišče prijatelj, tudi slikar, sicer pa sin lastnika hiše, v kateri je portretist začasno nastanjen in v kateri se na podstrešju skriva slika z nazivom *UBOJ KOMTURJA* ... duhovi preteklosti oživijo ...

Zakaj radi prebiramo Murakamija? Ker bralca nežno vodi iz sedanjosti v preteklost in nazaj, iz realnega v mistično, hkrati pa vedno znova opozarja, da bodimo zvesti sami sebi.

Kent Haruf:
NAJINI DUŠI PONOČI

Kratka, a vsebinsko polnokrvna pripoved o dveh vdovih, Addie in Loiusu, ki se jima za trenutek osmisli njuno sicer osamljeno življenje. Poti se prekrizajo in zacvetita v

jeseni življenja. Nevoščljivost okolice in sebičnost lastnih otrok sta brezmejni in razdiralno posežeta v nežne vezi dveh ranjenih duš.

Irena Svetek:
RDEČA KAPICA

Psihološka kriminalka na mah pritegne k branju. Kdo je morilec lepe štirinajstletnice, ki jo najdejo mrtvo, oblečeno samo v plašček z rdečo kapuco? Množica profilov

bralca uspešno zavaja ... Vzporodno z iskanjem morilca se razkriva življenjska zgodba okrožnega državne- ga tožilca Mia Aurellija. Velja si ga zapomniti, ker je glavni lik, ki ga bo avtorica uporabila

v naslednjih kriminalkah. Rdeča kapica je namreč prva v seriji kriminalnih zgodb. Je sodobna in se dogaja na nam znanih krajih. »Postelja je začela škripati, slišal je sopenje in njegova mama je začela kričati. Njeni kriki so napolnili prostor. Nato je naenkrat vse potihnilo. Slišal je bitje svojega srca, strah ga je popolnoma ohromil. Nekaj je začelo kapljati na njegovo čelo. Dolgo je ležal pod posteljo, ni si upal premakniti, ni si upal dihati.«

Sally Rooney:
NORMALNI LJUDJE

Kaj družijo Marianne in Connella? Srednješolska ljubezen ali trmasto nasprotovanje nenapisanim pravilom družbe, ki meni, da se

intimno druženje mladostnikov iz bogate in revne družine preprosto ne spodobi? Potreba po dokazovanju premoči ali samo želja pripadati? Je bogata družina bolj ljubeča kot revna enostarševska ali je mogoče obratno? Zakaj Marianne nepremišljeno menja partnerje in se vedno bolj izgublja, čeprav je nadpovprečno uspešna študentka zgodovine in politologije? In za-

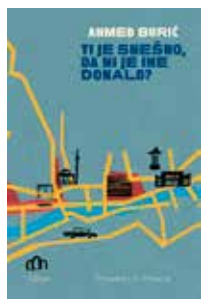
kaj se Connell, kljub neštetim poskusom odtujitve, vedno znova vrne k Marianne? Kaj je normalno in kdo so normalni ljudje? Odgovor se skriva v romanu ...

**Khaled Hosseini:
TEK ZA ZMAJEM
in TISOČ
VELIČASTNIH
SONC**

Tek za zmajem je tankočutna pripoved o prijateljstvu dveh afganistan-skih dečkov, ki ga skali kruto nasilje

sovrstnikov. »Obstaja pot, da se poboljšaš. Da spet postaneš dober.« Na poziv Rahim kana nespokorjena preteklost po tridesetih letih oživi ... Roman pritegne k branju, ker opisuje Afganistan in njegove prebivalce ter razlaga običaje, ki nam niso domači in jih sicer težko razumemo. Potem ko je Hosseini uspešno prodril na knjižni trg s čudovitim prvencem, v katerem se posveča usodi dveh dečkov, v drugem romanu z naslovom *Tisoč veličastnih sonc* opisuje usodo dveh žensk. Ženskam življenje v Afganistanu ni z rožicami postlano, zato jih pred propadom včasih lahko reši le trdno prijateljstvo, ki ga tkejo nevidne niti trpljenja in nesrečne usode.

**Ahmed Burić: TI JE
SMEŠNO, DA MI
JE IME DONALD?**

Ervin Hladnik Milharčič v spremni besedi zapiše: »Privlačnost Donald je v neskončnem nizanju besed in stavkov, s katerimi hodi skozi

svoje mesto in svoje spomine na vojno. Brez patetike, samopomilovanja, brez neskončno mučnih opisov sebe kot žrtve okoliščin in brez vsakršnega suma, da si je kar koli izmislil. Seveda sta Donald in njegova vojna literarna fikcija. Vendar si je Burić sestavil svoj jezik, v katerem lahko skozi oči drugega vojna piše samo sebe. ... *Ti je smešno, da mi je ime Donald?* je prelep protivojni roman.«

Toplo priporočam v branje, ker tragiko-mične zgodbe nevsiljivo širijo obzorje ... Sarajevo danes ni več nekdanje Sarajevo, pa vendar: »In kam sem torej prispel? Nikamor. Evo me tu, v Sarajevu, če bi pozabil vse, kar vem, ne bi bilo nobene škode, ampak po drugi strani, kar je moje, tega mi noben ne more vzeti, čeprav – kaj bi kdo s tem, same ruševine in spomini.«

**Rumena
Bužarovska:
MOJ MOŽ**

Ni samo ena, enajst jih je: Moj mož pesnik, Juha, Prešušnik, Geni, Nektar, Prazno gnezdo, Človek na vav, Oče, Sobota, ob petih popoldne,

Lile, Osmi marec. Enajst zgodb, ki bralca pritegnejo z iskričastostjo, s prefinjenim opisom odnosov znotraj družine in širše. Središče je vedno ženska, podcenjena v družbenem omrežju. Je lahko zato tudi maščevalna do drugih, čeprav tvega, da bo sama najbolj prizadeta?

**Hanif Kureishi:
NIČLA**

Kratkočasno branje, ki bralca premetava kot razburkano morje ladjo: ta trenutek je na strani Walda, svetovno znanega uspešnega filmskega režiserja, ki

ga starost, po letih razvratnega življenja, priklene na invalidski stol. Že naslednji trenutek se bralec poistoveti z režiserjevo veliko let mlajšo ženo Zee, ki si po desetih letih nenehne skrbi za obolelega moža končno omisli ljubimca Eddija.

Roman, prežet s črnim humorjem, vzburja: kdo bo koga ukanil, zviti Waldo Zee in Eddija ali bo obratno? »Umiranje ni tako napačno. Morate kdaj poskusiti.«

**Erling Kagge:
TIŠINA V ČASU
HRUPA**

Norveški raziskovalec, ki je prvi osvojil vse tri vrhove sveta (severni in južni tečaj ter Everest), med drugim zapiše: »Tišina, ki ti kot mlad

ptič počiva v dlani. Sam na morju lahko slišiš vodo, v gozdu žuborenje potoka ali šelestenje vej v vetru, v gorah pa drobna gibanja med kamni in mahom. To so trenutki, ko nam tišina nudi zavetje. Iščem jih v sebi. Iz minute v minuto. Lahko se zgodi v naravi, prav tako pa tudi v pisarni, ko si vzamem trenutek odmora tik pred sestankom ali se umaknem iz pogovora. Izklopiti sveta ne pomeni, da pokažemo hrbet okolici, prav naspro-

tno: pomeni, da svet vidimo jasneje, se držimo začrtane poti in skušamo ljubiti življenje.«

**Dušan Jovanović:
NA STARA LETA
SEM VZLJUBIL
SVOJO MAMO**

Avtor humorno, brutalno iskreno in brez zadržkov v obliki kratkih izpovedi in pripovedi piše o svojem pestrem življenju, o odnosih

z bližnjimi, sodelavci, znanci, prijatelji, s katerimi hipno prekine zvezo, kadar začuti, da je ogrožena njegova avtoriteta. Nepremišljene odločitve sicer pogosto globoko obžaluje, kljub temu pa se ne zmore pravočasno opravičiti. »Prosim, ne pričakujte, da bom zmeraj dober, prijazen in ljubeč. Včasih bom hladen, grob in sovražen. Potem mi bo žal in trudil se bom, da sovraštvo vzamem nazaj, ga razveljavim in prekličem. To je hudičevo težko, ampak to sem, včasih nerad, obotavljivo z odporom, tudi storil. ... Kajti nič na svetu ne more onesrečiti človeka bolj kot sovraštvo. ... Sovraštvo ne ubija samo sovražnikov, ampak tudi tiste, ki sovraži-jo. In to je definitivno ena redkih stvari, ki držijo kot pribite. Ko izgubiš ogenj, ki ti omogoča ustvarjati in ljubiti, izgubiš vse.«

MIRA ŠILAR

Novosti v knjižnici

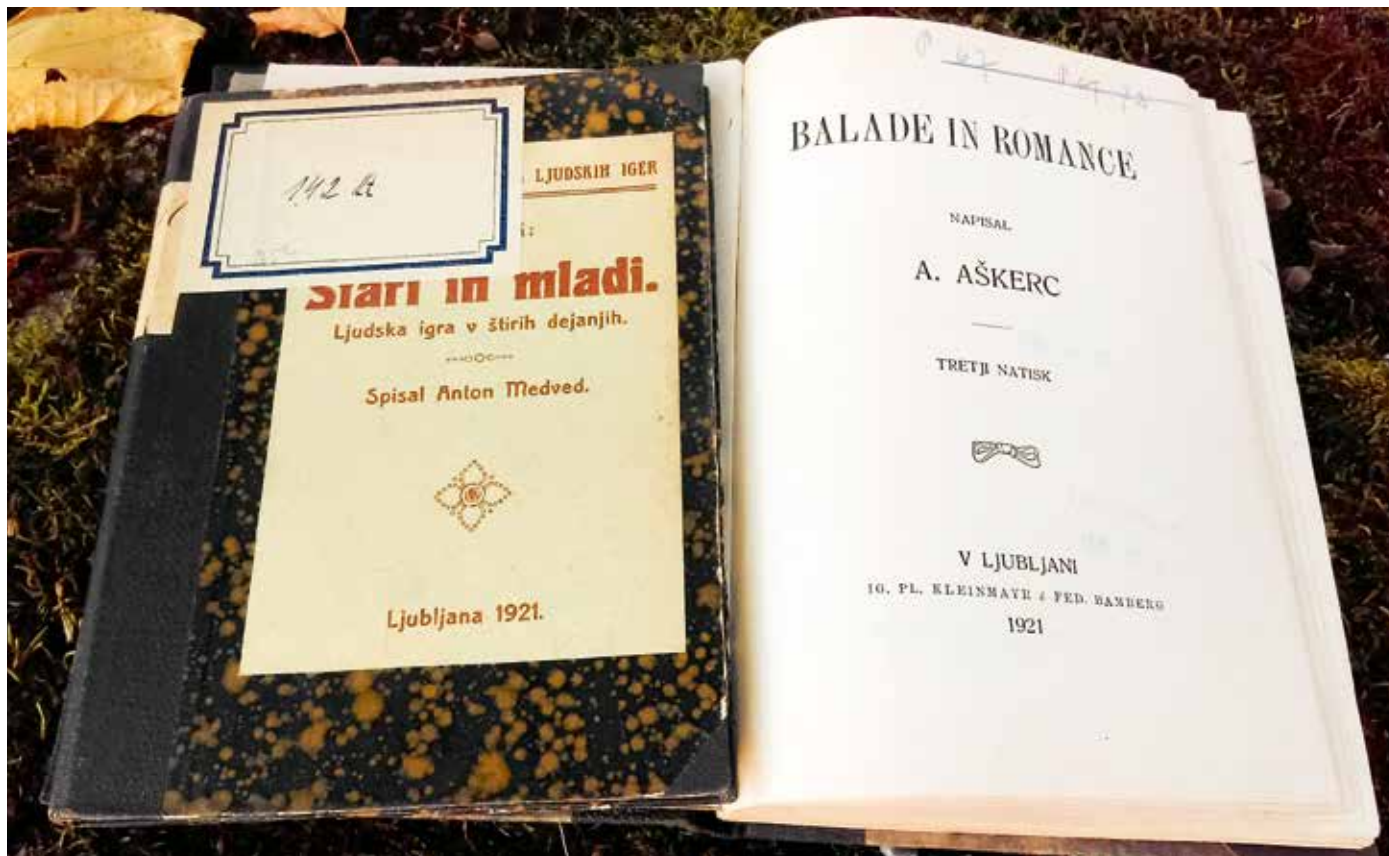
Strokovne novosti (izbor)

- *Global tuberculosis report 2020*. Geneva, 2020.
- WHO Classification of Tumours Editorial Board. *Thoracic tumours*. 5. izd. [Lyon], 2021.
- *Obvladovanje raka v času covid-19 v luči preventive: XXVIII. seminar »In memoriam dr. Dušana Reje«*: Ljubljana, 3. december 2020. Ljubljana, 2020.
- *Splošna bolnišnica, Slovenj Gradec: 120 let, years: 1896–2016*. Slovenj Gradec, 2016.
- Bruaddus, C., ur., et al. *Murray & Nadel's textbook of respiratory medicine*. 7. izd., Philadelphia, 2022.

- Parker, M. S., et al. *Lung cancer screening*. New York, 2018.
- Camm, A. J., ur. et al. *The ESC textbook of cardiovascular medicine*. 3. izd., Oxford, 2018.
- Bagar, S., et al. *Zdravje v Sloveniji*. Ljubljana, 2021.
- Gabrijelčič Blenkuš, M., ur., et al. *Neenakosti v zdravju: izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju*. Ljubljana, 2021.
- Ravnikar Šurk, M., ur. *Instituti javnega naročanja. 1. natis*. Ljubljana, 2021.

Vabljeni!

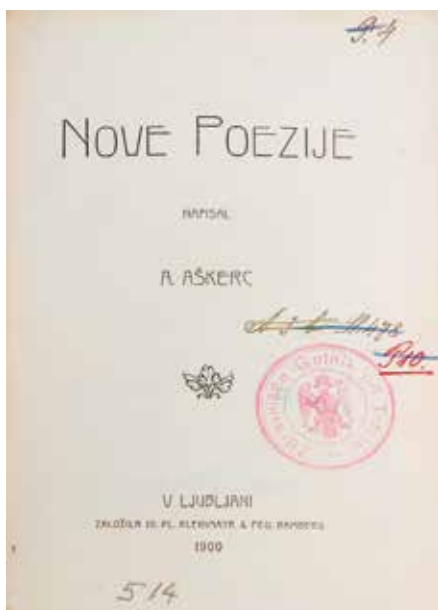
Knjižnične novice

Ne tako mlade, a za svoja leta se še dobro držijo.

Med zares starim knjižničnim leposlovjem se skriva nekaj zakladov. Najstarejša knjižica je stara več kot 130 let, pesmi Luize Pesjakove so namreč izšle davnega 1889! Na policah je tudi nekaj knjig, ki tako kot naša ustanova letos praznujejo sto let. Skupno hranimo približno 70 enot gradiva, izdanega do leta 1921. V veliki meri gre za izrabljeno in/ali poškodovano gradivo, ki ga ne izposojamo in bo zato v prihodnjih mesecih izločeno iz knjižnične zbirke. A preden kdo zastrže z ušesi: odpisano knjižnično gradivo smo dolžni najprej ponuditi Narodni in univerzitetni knjižnici, po tem pa ga, kot običajno, ponudimo ostalim knjižnicam ter zaposlenim. O vsem boste pravočasno obveščeni.

ANJA BLAŽUN

Kliniki Golnik ob stoletnici želimo:

- ★ da bi še dolgo ponosno in trdno stala ob vznožju Kriške gore,
- ★ da bi bolnikom nudila kakovostno obravnavo in jim vlivala upanje,
- ★ da se sloves uspešnosti klinike še okrepi in razširi zunaj slovenskih meja,
- ★ da se med njenimi zaposlenimi še naprej ohranjajo in tkejo prijateljske vezi.

Iskrene čestitke!!!

Laboratorij za klinično imunologijo in molekularno genetiko

Kliniki želimo, da spet postane hiša prijaznih, pripadnih, kolegialnih, sočutnih, med seboj znanih in povezanih ljudi, z VIDNIM nasmeškom (brez mask). Hkrati želimo, da stara častitljiva stavba, ki jo predvsem v kletnih prostorih že pošteno načinja čas, dobi možnost sanacije in ureditve novih prostorov.

Laboratorij za citologijo in patologijo

Kljub temu da je Klinika Golnik sposobna velikopoteznih stvari, ji v našem laboratoriju voščimo oz. želimo predvsem tistih drobnih malenkosti, ki bodo njeno notranjost polnile z zadovoljstvom ...

Torej, draga naša klinika, ob tvojem 100. rojstnem dnevu ti želimo:

- ★ da bi se v tvojem osrčju spet našel prostor za majhno trgovnico, v kateri bi si lahko kupili kakšen priboljšek, malo pokramljali ter si ob vonju in pogledu na sveže pečene rogljičke že zjutraj priklicali nasmeh na obraz; (Renata)
- ★ da bi se tvoji zaposleni lahko spet več družili med seboj, da bi se na hodnikih prepoznavali in se drug drugemu kdaj pa kdaj tudi malo nasmehnil; (Nataša)
- ★ da bi se po tvojih hodnikih zaposleni lahko čim prej sprehajali brez mask na obrazih. (Tim)

Laboratorij za klinično biokemijo in hematologijo
